

fulle overgaae til Selveiendom; men Udvalget kom til den Anskuelse, at det dog i flere Henseender var betænkeligt at give en saadan almindelig Frihed; jeg tvivler derfor paa, at Udvalget vil komme til det Resultat at foreslaae noget Tillæg i den Retning, som den ærede Rigsdagsmand har ønsket, hvorfor jeg for Diebliffet maa henstille til ham selv ved 3die Behandling at faae indbragt et saadant Ændringsforslag, som han maatte finde hensigtsmæssigt.

Finantsministeren: Jeg antager, at der i Almindelighed er Spørgsmaal om to Classer af saadanne Huse, som af Fæsteren bortleies, idet de ere indbefattede under Fæstebesiddelsen — og andre er der ikke Tale om — nemlig en ten Huse paa frashyttede Gaards- og Huuspladse, som ere under Fæstet, hvilket dog paa mange Steder ikke længere finder Sted, idet slige Huse paa Gaards- eller Huuspladser ere blevne særffilt bortfæstede eller bortleiede af Godsbestyrelsen, og dermed ligefrem høre ind under Loven, eller oprindelige Aftægts-huse, Huse, som Fæsterne have bygget i Anledning af Aftægtscontracter; og efterat Aftægtsforholdet er ophævet, ere de forblevne indbefattede under Fæstet, saa at de kunne leie dem bort. Hvad nu det sidste Slags Huse angaaer, da ligger det i Forholdets Natur, at Fæsteren, naar han bliver Eier af Gaarden, ogsaa bliver Eier af Aftægts-huset, af hvilket han, og ofte hans Formænd i Fæstet, have været i Besiddelse. Hvad derimod angaaer Husene paa de frashyttede Gaardspladse, da er det ganske vist, at der i Forholdets Natur kunde være Opfordring til at optage en Bestemmelse i Loven, at slige Smaalodder med de paa samme værende Huse kunde fraskilles Hovedfæstet og særligen overdrages Beboerne, overeensstemmende med denne Lov. Men, skulde man gaae saavidt, er der ogsaa andre flere Forhold, hvor der kunde være den samme Opfordring, og maaskee en større Opfordring, til en Fraskillelse, idet der nemlig ligger til Gaardene langtfra liggende, enten uopdyrkede, eller i alt Fald med ringe Kraft dyrkede Udlopper, som paa den ene Side ei forsvarligen kunne drives fra Gaarden selv, og som paa den anden Side i høi Grad kunde ønskes anvendte

til Huuslodder og Boliger for Huusmandsclassen. Dette er navnlig Tilfældet ved Frederiksøværts Gods. Det er ogsaa i flere Tilfælde ved Anvendelsen af Resolutionen af 1ste Juli 1846 skeet, at slige Lodder bleve fratagne den fæsteleilige, nu bortarvesfæstede Gaard og særffilt anvendte til Huuslodder; men, ligesom dette har vaakt megen stor Misfor nøielse hos Gaardmandsclassen paa Fæstegodset, idet Fæstestedets Værdi derved forringedes, saaledes var Udvalget eenstemmigt af den Mening, at det ikke stemmede med Loven i hele Loven, som skal gaae ud paa, at Familierne i Dvereensstemmelse med de tidligere Regler skulde holdes ved Fæstestederne, som de nu engang vare, at Regjeringen forbeholdtes en saadan Myndighed til at tage Jorder fra Fæstestederne til Huuslodder, hvilket var en temmelig ubegrændset Myndighed; og Ministeriet har hert rettet sig efter Udvalgets Anskuelse og samtykket i, at en hertil sigtende Bestemmelse ikke blev optagen i Loven, hvorimod Fæstestedet med alt dets Tilliggende i Reglen skulde overdrages Fæsteren til Eiendom. Iøvrigt kan jeg her henholde mig til den ærede Ordførers Udtalelse.

Regener: Paa en Tid, da der er saa stor Trang til Boliger for denne Klasse rundt omkring i Landet, og da der netop i den Anledning har været et Lovforslag her i Thinget, men som ikke fik Majoritet for sig, paa en Tid, da Staten gjør saadanne Opoffrelser for at fremme Selveiendom for Classer, som ere velhavende, maa der — jeg maa gjentage det — sees hen til, om det ikke skulde være muligt paa en eller anden Maade at skaffe disse fattige Menneffer samme Afgang til at erholde en forbedret Stilling. Naar Gaardmændene faae deres Gaarde paa meget billige Betingelser, synes jeg, at Staten ogsaa kan gjøre Noget for Huusmændene og Indsidderne, saa at de ikke skulde være overladte til Gaardmændenes Disposition, hvor det ei behøves. Jeg synes under de tilstedeværende Forhold og Omstændigheder, at Staten er ligefrem forpligtet til, just nu, da Offre paa denne Maade skulde bringes, at komme de virkelig Trængende til Hjælp.